

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9

The Digital Era Leadership of School Administrators Affecting the Quality Assurance in Schools under the 9th Efficiency Promotion Network Group in Special Education Center

นิดาพุดต สมกุลทวี¹ ดร.ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์²
Nitaprut Somkultawee¹ Dr. Prapornpipit Kunagornpitak²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 การวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสถานศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และร้อยละ ระยะที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจำนวน 217 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.917 และ 0.929 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามี 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านความรู้ยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด และ 4) องค์ประกอบด้านการสร้างวัฒนธรรมยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด

2. สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยใช้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 60.40 โดยมีสมการ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = 2.352 + .311(X_1) + .187(X_3)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .500(X_1) + .344(X_3)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ประกันคุณภาพภายใน ศูนย์การศึกษาพิเศษ

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹Master of Education Program in Educational Administration Udonthani Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²Course Teacher in Master of Education Program in Educational Administration Udonthani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: นิดาพุดต สมกุลทวี, noeinitaa@gmail.com

รับเมื่อ 28 กรกฎาคม 2567 แก้ไข 15 กันยายน 2567 ตอรับ 16 กันยายน 2567

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study components and indicators of digital era leadership of school administrators, and 2) to create digital leadership of school administrators affecting the quality assurance in schools under the 9th Efficiency Promotion Network Group in Special Education Center. The research was conducted 2 phases. The first phase was to investigate the component of the digital era leadership of school administrators. The best practice was studied out of 3 school administrators who were selected purposively for the in – depth interview. There were 5 experts to verify the components and indicators of digital era leadership. The instruments were unstructured interview form. Content analysis and percentage used in data analysis. The second phase was to study the digital era leadership of school administrators. The samples were 217 teachers under the 9th Efficiency Promotion Network Group in Special Education Center using stratified random sampling. The instrument was a 5 rating scales questionnaire with the reliability of .917 and .929 respectively the statistics for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis were also employed.

The results of the research showed that

1. The components of digital era leadership of school administrators had 4 components and 30 indicators consisting of 8 indicators of the digital era knowledge, 7 indicators of digital era vision, 7 indicators of digital era communication and 7 indicators of building era digital culture.

2. The forecasting equation for the digital leadership of school administrators affecting the quality assurance in schools under the 9th Efficiency Promotion Network Group in Special Education Center, by using digital era leadership of school administrators as predictive variable 60.40 percent power, with the following equation.

The forecasting equation in raw scores as follows equation of raw score:

$$\hat{Y} = 2.352 + .311(X_1) + .187(X_3)$$

The equation of standard score:

$$\hat{Z} = .500(X_1) + .344(X_3)$$

Keywords: The Digital-Era Leadership, The Quality Assurance, Special Education Center

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อบริบทชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษา รวมทั้งประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอก ประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง (จิณฉัตร ปะโคทั้ง, 2561, หน้า 3) ส่งผลให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยจำเป็นต้องได้รับการทบทวนนโยบาย แผนงาน และมาตรการต่าง ๆ นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความปลอดภัย 2) ด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา 3) ด้านคุณภาพการศึกษา และ 4) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ พัฒนาแพลตฟอร์ม

และนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, หน้า 4) การบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อบริหารจัดการ การศึกษาในรูปแบบใหม่ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงต้องอาศัยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเข้ามาบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ในสถานการณ์ปัจจุบันทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน หรือเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง ด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคสมัย การที่บุคคลจะ เรียนรู้และปรับตัว ได้ดีขึ้นเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในสิ่งคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัด ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อ สาธารณชน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance) (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 4 – 6)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะนำความสำเร็จและเสริมสร้างคุณภาพทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ภายในองค์กรนั้น ๆ การสร้างคุณภาพภายในโรงเรียนจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความมั่นใจเกิดขึ้นกับผู้รับบริการทั้ง นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561, หน้า 238) ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ที่ตั้งไว้ร่วมกัน (อัศนีัย สุกใจ, 2560, หน้า 248) อีกทั้งในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารบนโลกดิจิทัลรูปแบบใหม่ในโลกดิจิทัล การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล การมีส่วนร่วม ในการบริหารการศึกษา การสื่อสารในสถานศึกษายุคดิจิทัล การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในสถานศึกษา การปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยดิจิทัล (ไชยา ภาวะบุตร, 2563, หน้า 283)

ปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษมีจำนวนทั้งสิ้น 77 แห่ง ครอบคลุมทุกจังหวัดในประเทศไทยซึ่งมีหน้าที่ในการจัด และส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ในลักษณะให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) และเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2555, หน้า 9) ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตราที่ 5 ได้กล่าวถึงคนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ซึ่งข้อ 3 ได้กล่าวไว้ว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกัน คุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2551, หน้า 3) ซึ่งศูนย์การศึกษา พิเศษทุกแห่งทั่วประเทศต้องมีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ผลการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 ของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ปี 2564 – 2565 ซึ่งเป็นการตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน

1,083 แห่ง จากสถานศึกษาทั้งหมด 1,575 แห่ง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2566, ออนไลน์) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่งต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 72 – 73)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในการที่จะนำสารสนเทศดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ นำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของสถานศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในอนาคตต่อไป

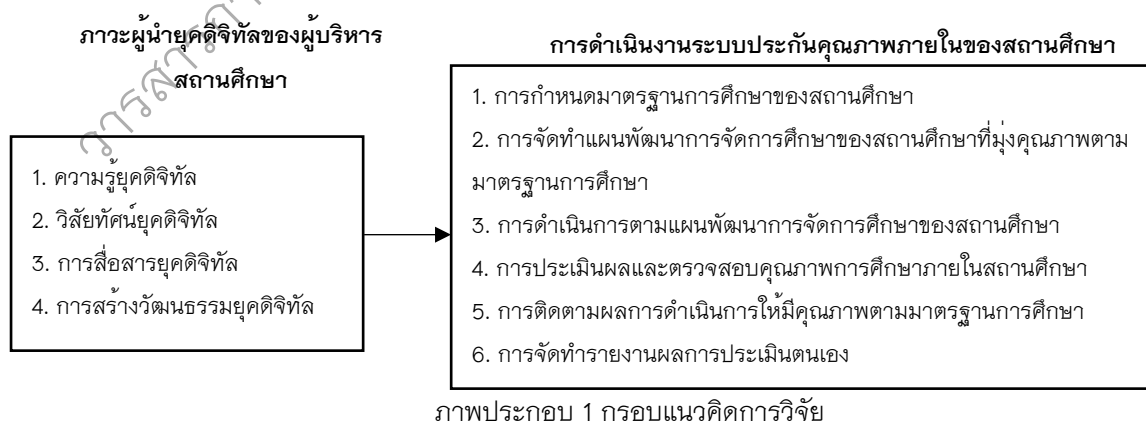
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดใดบ้าง
2. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 493 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงาน ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 217 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือในการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างตายตัว (Unstructured Interview) และแบบยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นมี IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จำนวน 55 ข้อ และได้กำหนดความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 116) โดยในตอนที่ 2 การศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.917 และตอนที่ 3 การศึกษาระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.929 ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้คำถามจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้คำถามจำนวน 25 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษารูปแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งได้กล่าวถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ยุคดิจิทัล 2) วิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล 3) การสื่อสารยุคดิจิทัล และ 4) การสร้างวัฒนธรรมยุคดิจิทัล และการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการส่งแบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่งถึงกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 จำนวน 217 ฉบับ ทาง Google Form พร้อมด้วยหนังสือ ได้รับคืนจำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำไปจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษา ขอบเขตการวิจัย วัตถุประสงค์ และข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกัน

คุณภาพภายในของสถานศึกษา สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามี 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด และ 4) องค์ประกอบด้านการสร้างวัฒนธรรมยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ คือ ด้านความรู้ยุคดิจิทัล และด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ทำนายการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.311 และ 0.187 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.500 และ 0.344 โดยตัวแปรทั้งสองมารวมกันพยากรณ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 ได้ ซึ่งหมายความว่า ด้านความรู้ยุคดิจิทัล และด้านการสื่อสารยุคดิจิทัลสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ร้อยละ 60.40 โดยมีสมการ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ } \hat{Y} = 2.352 + .311(X_1) + .187(X_2)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = .500(X_1) + .344(X_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามี 4 องค์ประกอบหลัก 30 ตัวชี้วัด ดังนี้ คือ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล มี 7 ตัวชี้วัด และ 4) องค์ประกอบด้านการสร้างวัฒนธรรมยุคดิจิทัล มี 8 ตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นกลไกที่มีความสำคัญและมีพลังอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขึ้น ผลจากการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำมีความสามารถในการบริหารยุคดิจิทัล ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลในการนำมาบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับจรัล สังข์โพธิ์ (2560, หน้า 4) ได้กล่าวถึงไว้ว่า การเป็นภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบไปด้วยมิติในด้านต่าง ๆ คือ มิติวิสัยทัศน์ ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามาเปลี่ยนแปลงในองค์กร มิติการสื่อสารที่สร้างแรงบันดาลใจ ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเกิดการบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้ มิติการกระตุ้นทางปัญญา ผู้นำองค์กรในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภาวะผู้นำในองค์กรยุคดิจิทัลต้องทำการเรียนรู้มีการเปิดโอกาสมีการยอมรับ และการแสดงความคิดเห็นการเป็นผู้นำยุคดิจิทัลต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงจากทุกมิติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน สอดคล้องกันกับ สุกัญญา

แซมซ้อย (2561, หน้า 216 – 224) ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า เป็นการนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเป็นกลไก สำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สำคัญทางดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) การเรียนการสอน 3) การผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ 4) การสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ 5) การวัดและประเมินผลและ 6) ประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ เช่นเดียวกันกับคาปุรี (Kapura, 2021, pp. 122 – 134) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในองค์กรสมัยใหม่ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นที่นิยมและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในองค์กรสมัยใหม่เหตุผลสำคัญเพราะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กรช่วยปฏิรูปองค์กรให้ทันสมัยและทำให้บุคลากรพัฒนางานได้เต็มศักยภาพช่วยบริหารองค์กรให้ประสบผลสำเร็จเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในองค์กรมีผลต่อกรพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าในอนาคต โดยเฉพาะทำให้องค์กรเปลี่ยนแปลงในยุคการแข่งขัน และทันต่อโลกาภิวัตน์ เอเบลและดริว (Eberl & Drews 2021, pp. 1 – 11) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในองค์กรเอกชนในประเทศเยอรมันด้วยการสำรวจแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารองค์กรผลวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกับเครือข่ายการพัฒนาโครงสร้างขององค์กรโดยเน้นเทคโนโลยีดิจิทัล การกำกับติดตามด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลการส่งเสริมพัฒนาและสร้างเทคโนโลยีดิจิทัลแก่บุคลากรตลอดจนการเป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษาแก่บุคลากร

2. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ยุคดิจิทัล 2) ด้านวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล และ 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมยุคดิจิทัล โดยมีตัวแปรทั้งหมด 2 ด้าน คือด้านความรู้ยุคดิจิทัล และด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยใช้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อ่านาพยากรณ์ร้อยละ 60.40 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะทางเทคนิคในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความคิดสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์เนื้อหาดิจิทัลที่มีคุณภาพ รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสม สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันการประชุมหรือการจัดอบรมก็นิยมจัดในรูปแบบออนไลน์เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งต้นสังกัดของศูนย์การศึกษาพิเศษจะมีเพียงส่วนกลางแห่งเดียวที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นการจัดประชุมผู้บริหารหรือครู บุคลากรในสังกัด รวมไปถึงการประเมิน นิเทศ กำกับ ติดตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากต้นสังกัด มักจะดำเนินการในรูปแบบออนไลน์แตกต่างกันกับโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีการกระจายอำนาจมาตั้งแต่ละพื้นที่ ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเองจะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชัน หรือโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานภายในสถานศึกษาสามารถตอบสนองนโยบายหน่วยงานต้นสังกัดได้ทันที และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับ (Gardiner, 2006, pp. 62 – 76) กล่าวถึง เหตุผลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การจัดการศึกษายุคใหม่ไม่ได้ผลจริง ๆ และเงื่อนไขในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่การศึกษาในระบบที่ใช้อยู่ยังคงเป็นการเตรียมความพร้อม สำหรับโลกในอดีตมากกว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับโลกอนาคตที่เป็นไปได้ นักเรียนที่ประสบ

ผลสำเร็จจะต้องคิดได้อย่างสร้างสรรค์และอย่างอิสระสามารถประยุกต์กลยุทธ์ของการเรียนรู้ไปใช้ใน สถานการณ์ใหม่ได้ ภาวะผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญและความจำเป็นในศตวรรษ เมจิตา วงษ์คลองเชื่อน (2565, หน้า 14) ที่ได้ ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับสูง ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต่างยอมรับว่าดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาให้ก้าวหน้า เช่นกันกับ สมาน ประวันโต (2566, หน้า 151) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวแปรพยากรณ์การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาสังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 พบว่า ภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ยุคดิจิทัล และด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล เป็นตัวแปรที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ด้านความรู้ยุคดิจิทัลที่เป็นจุดแข็งมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นเลิศในด้านการประกันคุณภาพภายใน รองลงมา คือด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล โดยการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงนำไปสู่ทิศทาง และจุดมุ่งหมายเดียวกันของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายอื่น และในภูมิภาคอื่น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาตัวแบบองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยใช้ตัวแปรพยากรณ์ ที่ส่งผลในสมการ โดยใช้การวิจัยเชิงพัฒนาหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการและมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 8(22), 119.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2563). Book Review ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ.
- วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 8(30), 280 – 283.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- เมธิตา วงษ์คลองเชื่อน. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย. วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 4(2), 1 – 17.
- เรวัต ชำนาญ. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลดาวลย์ ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เลอศักดิ์ ตามา. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารครุศาสตร์สารรัชต์ภาคย์, 15(38), 224 – 240.
- สมาน ประวันโต. (2566). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. Journal of Roi Kaensarn Academi, 8(10), 138 – 155.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). นโยบายและจุดเน้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2566. เข้าถึงจาก <https://www.obec.go.th>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2566). ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินฯ ปี 2564 – 2565 และเผยแพร่รายงานฯ แล้วต่อจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำแนกตามระดับสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2566. เข้าถึงจาก <https://aaq2.onesqa.or.th/#dashboard>.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ:

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

อัศนีย์ สุกใจใจ. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิชาการตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ
ในจังหวัดนครสวรรค์. ดุษฎีนิพนธ์ พธ.ด. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Eberl, J. K., & Drews, P. (2021). *Digital Leadership – Mountain or Molehill? A Literature Review*. Germany:
Leuphana University Lüneburg.

Gardiner, J. J. (2006). Transactional, Transformational, and Transcendental Leadership: Metaphors Mapping
The Evolution of The Theory and Practice of Governance. *Leadership Review*, 6(2), 62 – 76.

Kapure, Dhvani (2021). *Importance of Digital Leadership in the Era of Digitalization*. Online. Retrieved May 3,
2023. from <https://www.shorturl.at>.